FIIA

FINNISH INSTITUTE
OF INTERNATIONAL AFFAIRS

Ilmastonmuutos Suomen ulko- ja turvallisuuspoliittisessa selonteossa

Emma Hakala

emma.hakala@fiia.fi

Ulkoasiainvaliokunnan kuuleminen 9.2.2021

Mistä ilmastoturvallisuudessa on kyse?

- Käsittelee ilmastonmuutoksen yhteiskunnalle ja yksittäisille ihmisille aiheuttamia turvallisuusuhkia
- Kuuluu laajan turvallisuuden piiriin > ei ainoastaan kansallinen vaan myös inhimillinen turvallisuus
- Uhkat hyvin erilaisia eivätkä yhteismitallisia
- Ilmastonmuutos muuttaa *turvallisuusympäristöä* ja lisää *ennakoimattomuutta*

FIIA
FINNISH
INSTITUTE
OF INTERNATIONAL
AFFAIRS

Ilmastonmuutoksen aiheuttamia turvallisuusuhkia

Paikalliset uhat	Ketjuuntuvat uhat	Rakenteelliset uhat
• Ympäristön-muutosten suorat vaikutukset • Esim. myrskyt, tulvat, helleaallot	• Ympäristö-vaikutukset + sosioekonomiset tekijät • Valtiorajat ylittäviä vaikutus- ketjuja • Esim. konfliktit, huoltovarmuuden heikkeneminen	• Ilmaston-muutoksen hillinnän seuraukset • Esim. energia-siirtymä muuttaa globaaleja valta-asetelmia

FIIA
FINNISH
INSTITUTE
OF INTERNATIONAL
AFFAIRS

Ilmastonmuutoksen turvallisuusvaikutukset ovat moninaisia

- Ilmastonmuutos voimistaa olemassa olevia uhkia, mutta ei johdonmukaisesti tai samoin kaikkialla
- Suomen kannalta merkittäviä ovat erityisesti *ketjuuntuvat* ja *rakenteelliset* uhat, jotka ovat kuitenkin jääneet osin huomiotta

  ⇨ Suomen tulee edistää ilmastoturvallisuutta paitsi globaalin vastuun kysymyksenä, myös kansallisen edun vuoksi

FIIA
FINNISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

Ilmastoturvallisuus edellyttää jatkuvaa ja monialaista ennakointia

- Ei yksittäisiä ratkaisu-/torjumiskeinoja
- Edellyttää entistä parempaa *koordinaatiota* ja *vuorovaikutusta*, jossa mukana:
  - Eri hallinnonalat
  - Eri toimijat (tutkimus, kansalaisyhteiskunta)
  - Hallinnon eri tasot (kansalliselta paikalliselle)
  - Kansainvälinen yhteistyö

FIIA
FINNISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

Toimintasuosituksia: ilmastoturvallisuus käytännössä

- Suomen tulee ulkopolitiikassaan edistää kansainvälistä ilmastoturvallisuustoimintaa
  - YK:n turvallisuusneuvosto, EU
  - Kehitysyhteistyö ja kriisinhallinta
- Kokonaisturvallisuuden toimintamalli
  - Ilmastoturvallisuuden verkosto?
  - Päivitetyn tilannekuvan ylläpitäminen: ilmasto-osaamisen kokonaisvaltaisempi huomiointi ennakoinnissa ja riskianalyyseissa
- Tietotason kartuttaminen monitieteiseen tutkimukseen perustuen
  - Turvallisuusvaikutusten tunnistaminen tulevaisuuspolkujen avulla